

Кыргыз Республикасындагы рационализатордук сунуштар жөнүндө ЖОБО

(КР Өкмөтүнүн 2002-жылдын 30-сентябрындагы N 665, 2016-жылдын 13-октябрындагы № 544 токтомдорунун редакцияларына ылайык)

I. Жалпы жоболор

1. Бул Жобо менен рационализатордук сунуштарды жаратууга, укуктук коргоого жана пайдаланууга байланыштуу келип чыгуучу мүлктүк, ошондой эле алар менен байланышкан мүлктүк эмес жеке мамилелер жөнгө салынат.

2. Рационализатордук сунуш деп ишкана үчүн жаңы жана пайдалуу болуп саналган техникалык, уюштуруучулук же дагы башка сунуштар таанылат.

3. Бул Жобонун максаттары үчүн ишкана деп Кыргыз Республикасынын Граждандык Кодексине ылайык уюштурулган ар бир юридикалык тарап, ошондой эле ишкердик жүргүзгөн жеке адам эсептелет.

II. Рационализатордук сунушту жаңы жана пайдалуу деп таануунун шарттары

4. Эгерде белгилүү форма боюнча арыз бергенге чейин ушул сунуш же ошого окшош сунуш ишканада болгон булактарда аны иш жүзүндө пайдаланууга жетиштүү болгон даражада белгилүү болбосо, мындай сунуш ишкана үчүн жаңы деп эсептелет.

Арыз бергенге чейин аны автордун демилгеси боюнча үч айдан ашык эмес убакыттын ичинде иш жүзүндө пайдалануу рационализатордук сунуштун жаңылыгына таасир берүүчү жагдай деп таанылбайт.

5. Эгерде сунушту иш жүзүндө пайдалануу ишканага экономикалык же башка бир ийгилик алып келе турган болсо мындай сунуш пайдалуу деп эсептелет.

6. Төмөндөгүлөр рационализатордук сунуш деп таанылбайт, атап айтканда, алар:

- продукциянын ишенимдүүлүгүн, колдонуу мөөнөтүн жана башка көрсөткүчтөрүн төмөндөтүүчү же эмгек шартын жана экологияны начарлатуучу сунуштар;
- шарттуу белгилер, эрежелер, нормативдик-усулдук материалдар;
- буюмдун сырткы түрүнө тиешелүү ошондой эле түрдөгү сунуштар;
- илимий-изилдөө, конструктордук, технологиялык уюмдардын жана ишканалардын ушул сыяктуу бөлүмдөрүнүн инженер-техникалык кызматкерлери кызмат тапшырмаларын же келишим боюнча жумуштарды аткарууда жараткан сунуштар.

7. Рационализатордук сунуш анда мамлекеттик сырды камтыган маалыматтар бар же жок экендиги боюнча текшерилет.

Эгерде рационализатордук сунушта камтылган маалыматты ачыкка чыгаруу мамлекеттин кызыкчылыктарына зыян келтире турган болсо, мындай рационализатордук сунуш Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жашыруундукка алынат.

III. Рационализатордук сунуштун авторлорунун укуктары

8. Рационализатордук сунушка болгон укук ушул Жобо менен корголот жана ал рационализатордук сунуштун күбөлүгү менен ырасталат, ал билдирилген чечимдин рационализатордук сунуш деп таанылгандыгын, ушул рационализатордук сунушка артыкчылык укукту жана авторлукту, ошондой эле ал пайдаланылганда сый акы алуу укугун ырастайт.

9. Рационализатордук сунушка авторлукка укук аны чыгармачыл эмгеги менен жараткан жаранга таандык болот.

Авторлукка укук автордон башка эч ким ээлеп ала албай турган мүлктүк эмес жеке укук болуп саналат жана ал мөөнөтсүз корголот.

Эгерде рационализатордук сунуш бир нече жарандын биргелешкен чыгармачыл эмгеги менен жаралса, алардын бардыгы тең мындай рационализатордук сунуштун орток авторлору болуп саналышат.

Рационализатордук сунуштун авторуна техникалык, уюштуруучулук же материалдык жардам гана көрсөткөн, же болбосо рационализатордук сунушка укук алууга жана аны өндүрүштө пайдаланууга көмөк көрсөтүшкөн жараңдар орток авторлор болуп таанылышпайт.

Рационализатордук сунуштун орток авторлоруна таандык укуктарды пайдалануунун тартиби алардын ортосундагы макулдашуу боюнча аныкталат.

IV. Рационализатордук сунушту каттатуу үчүн арыз түзүү жана берүү

10. Сунушту рационализатордук деп таанышы үчүн автор Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Илим жана интеллектуалдык менчик боюнча мамлекеттик агентствого (Кыргызпатент) рационализатордук сунушту каттоого арыз берет (мындан ары - арыз).

Арыз бир чечимге гана таандык болушу керек.

Арызда төмөндөгүлөр болушу зарыл:

- автордун фамилиясы, аты, атасынын аты, анын жашаган жери же жүргөн жери, ошондой эле иштеген жери;

- сунуштун маани-маңызынын баяндамасы, анын ичинде сунушту пайдалануу үчүн жетиштүү болгон маалыматтар;

- рационализатордук сунуш кайсы ишкананын (ишканалардын) ишмердигине тиешелүү болсо ошону (ошолорду) көрсөтүү.

Эгерде рационализатордук сунуш жумуш берүүчүнүн ишмердигиндеги тармакка тиешелүү болсо автор жумуш берүүчүнүн ишканасын көрсөтүшү керек.

Арызга аны бергендик жана карагандык үчүн белгиленген өлчөмдө жыйым төлөгөндүгүн же аны төлөөдөн бошотуунун негиздерин ырастоочу документ тиркелет.

Арыз мамлекеттик же расмий тилдерде берилет.

Арызга карата башка талаптар Кыргызпатент тарабынан белгиленет.

(КР Өкмөтүнүн 2002-жылдын 30-сентябрындагы N 665 токтомунун редакциясына ылайык)

11. Рационализатордук сунуштун артыкчылыгы (приоритети) Кыргызпатентке берилген арыздын күнү боюнча белгиленет.

V. Рационализатордук сунуш боюнча арызды карап чыгуу

12. Кыргызпатент арыз берилген күндөн тартып үч күндүн ичинде аны түзүүнүн тууралыгын жана жыйым төлөнгөндүгүн текшерет.

Эгерде текшерүүнүн жыйынтыгында арызда зарыл маалыматтар жок экендиги аныкталса же ал белгиленген талаптарды бузуу менен толтурулса арыз ээсине аны алгандан кийин он күндүк мөөнөттүн ичинде оңдолгон же жетишпеген маалыматтарды берүүсү жөнүндө сунуш берилет.

Эгерде арыз ээси белгиленген мөөнөттүн ичинде суралган маалыматтарды бербесе, анда арыз берилген жок деп эсептелет.

Текшерүүнүн жыйынтыгы оң болгон учурда Кыргызпатент арызды анда көрсөтүлгөн ишканага корутунду чыгаруу үчүн жөнөтөт.

Ишкана арызды алган күндөн тартып бир айлык мөөнөттүн ичинде берилген сунуштун ушул Жобонун 2, 4 жана 5-пункттарында белгиленген талаптарга дал келер-келбесин карап чыгат.

Арызды карап чыгуунун тартибин ишкана аныктайт.

Арызды карап чыгуунун жыйынтыгы боюнча ишкана Кыргызпатентке сунушту рационализатордук сунуш деп тааныгандыгы жөнүндө же аны рационализатордук сунуш деп таануудан баш тарта тургандыгы жөнүндө корутундусун жиберет.

Ишкана сунушту рационализатордук сунуш деп таануудан баш тарткан учурда корутундуда андан баш тартуунун себептери көрсөтүлөт.

Ишкананын сунушту рационализатордук сунуш деп тааныгандыгы жөнүндө же сунушту рационализатордук сунуш деп таануудан баш тарта тургандыгы жөнүндө корутундусунун негизинде Кыргызпатент аны алган күндөн тартып беш күндүн ичинде рационализатордук сунушту каттоого алуу жөнүндө же каттоого алуудан баш тартуу жөнүндө чечим чыгарат.

Рационализатордук сунушту каттоого алуу жөнүндө же аны каттоодон баш тартуу жөнүндө чечим ал чыгарылган күндөн тартып 3 жумуш күндүн ичинде авторго жиберилет же болбосо берилет.

(КР Өкмөтүнүн 2016-жылдын 13-октябрындагы № 544 токтомунун редакциясына ылайык)

13. Рационализатордук сунушту каттоодон баш тартуу жөнүндө чечимге макул болбогон учурда, автор аны алган күндөн тартып эки айлык мөөнөттүн ичинде Кыргызпатентке каршылык арыз бере алат. Кыргызпатент каршылык арызды сунушту рационализатордук сунуш деп таануудан баш тартуу жөнүндө корутунду чыгарган ишканага жиберет.

Каршылык арызды ишкананын рационализатордук талаштар боюнча Комиссиясы (мындан ары - Комиссия) аны алган күндөн тартып бир айлык мөөнөттүн ичинде карап чыгышы керек.

Автор өзүнүн даттануу арызы каралып жатканда ага катышууга укуктуу.

Комиссия ишкананын администрациясынын өкүлдөрүнөн, Кыргызпатенттин жана Ойлоп табуучулар менен рационализаторлор коомунун өкүлдөрүнүн катышуусунда түзүлөт.

Комиссиянын корутундусу Кыргызпатентке жиберилет.

Кыргызпатент Комиссиянын корутундусунун негизинде чечим чыгарат.

VI. Рационализатордук сунушту каттоо жана ага күбөлүк берүү

14. Рационализатордук сунушту каттоо жөнүндөгү чечимдин негизинде Кыргызпатент рационализатордук сунушту каттагандыгы жана анын катталгандыгы жөнүндө күбөлүк бергендиги үчүн белгиленген өлчөмдө жыйым төлөнгөндүгү жөнүндө документти алган күндөн тартып беш күндүн ичинде рационализатордук сунушту Рационализатордук сунуштардын реестрине каттайт (мындан ары - Реестр) жана аны каттаган күндөн тартып бир айдын ичинде рационализатордук сунуштун катталгандыгы жөнүндө күбөлүк берет.

Жыйым сунушту рационализатордук сунуш деп таануу жөнүндө Кыргызпатенттин чечимин автор алган күндөн тартып он төрт күндүн ичинде төлөнөт.

Реестрге киргизилүүчү маалыматтардын тизмесин жана аларды Реестрге киргизүүнүн тартибин Кыргызпатент аныктайт.

VII. Рационализатордук сунуштун катталганы жөнүндөгү маалыматтарды жарыялоо

15. Ишкананын уруксаты болсо автордун каалоосу боюнча рационализатордук сунуштун каттоосу жөнүндө маалыматтарды, анын каттоосуна таандык башка маалыматтарды жарыялагандыгы үчүн жыйым төлөө шарты менен алар Кыргызпатенттин расмий бюллетенинде

жарыяланышы мүмкүн. Жарыялануучу маалыматтардын тизмесин жана толуктугун Кыргызпатент автор менен макулдашып аныктайт.

VIII. Рационализатордук сунушту пайдалануу жана автордук сый акы төлөө

16. Эгерде рационализатордук сунуш даярдалып жаткан продукцияда, технологиялык же башка бир процессте пайдаланылып жатса, ошондой эле үчүнчү адамдарга акынын негизинде берилүүчү техникалык документтерде, сатылуучу лицензияда пайдаланылып жатса, ал пайдаланылды деп таанылат.

Продукция конструкцияга (түзүлүшкө) же материалга (затка) таандык рационализатордук сунушту пайдалануу менен даярдалса бул рационализатордук сунуш ушул продукция даярдала баштаган күндөн тартып пайдаланылды деп таанылат.

Ыкмага (технологияга) таандык рационализатордук сунуш ишканада пайдаланыла баштаган күндөн тартып ал пайдаланылды деп таанылат.

Уюштуруучулук чечимди камтыган рационализатордук сунуш ишканада пайдаланыла баштаган күндөн тартып ал пайдаланылды деп таанылат.

Рационализатордук сунушту пайдалануу фактысы рационализатордук сунуштун аталышын жана каттоо номерин, пайдаланыла баштаган күндү жана пайдаланылган жерди көрсөткөн атайын документ (акт) менен ырасталат.

17. Эгерде ишкана рационализатордук сунушту ал Реестрде катталган күндөн тартып алты айдын ичинде пайдаланууну баштабаса, анда рационализатордук сунушту пайдалануу укугу, анын ичинде рационализатордук сунушту чектөөсүз пайдалануу укугу авторго өтөт жана бул жөнүндө ишканага алдын ала билдирилет.

18. Ишкана рационализатордук сунушту пайдаланган учурда авторго сый акы төлөп берүүгө милдеттүү.

Сый акы төлөөнүн мөөнөттөрү жана тартиби автор менен ишкананын ортосундагы макулдашуу менен аныкталат.

19. Эгерде ошол эле бир автордун ошол эле бир рационализатордук сунушу бир нече ишканада рационализатордук сунуш деп таанылса, анда ушул ишканалардын ар бири сый акыны авторго бири-бирине көз карандысыз түрдө өз алдынча төлөп беришет.

20. Ишкана автордук сый акыны төлөп бербегендиги үчүн жана аны төлөөнүн мөөнөттөрү менен шарттарын бузгандыгы үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жооп берет.

21. Эгерде автор өзүнүн рационализатордук сунушун пайдаланууга даярдоо боюнча ишке тартыла турган болсо, анда аны менен анын кызматтык тапшырмасын аткаруу тартибинде иштеле турган иштерине кирбеген ушул ишти аткаруу боюнча келишим түзүлүшү керек.

22. Ишкана рационализатордук сунушту пайдаланууга көмөк көрсөтүшкөн адамдарга, анын ичинде рационализатордук сунуштун авторлоруна материалдык жана моралдык сыйлык берүүнүн кошумча чараларын белгилей алат.

Рационализатордук сунушту пайдаланууга көмөк көрсөткөндүгү үчүн сыйлыктардын түрүн жана өлчөмүн ишкана жеке өзү аныктайт.

IX. Рационализатордук ишмердикке жумшалуучу чыгымдардын булактары

23. Ишкананын рационализатордук ишмердикке жумшоочу чыгымдары продукциянын (иштин, кызмат көрсөтүүнүн ж.б.) өздүк наркына таандык болуп саналат.

Бюджеттик уюм рационализатордук ишмердикти каржылоону ушул уюмду кармап туруу үчүн бөлүнгөн каражаттарды үнөмдөөнүн эсебинен, ошондой эле уруксат берилип жүргүзүлгөн башка ишмердиктерден алынган каражаттардын эсебинен ишке ашырат.

X. Корутунду жоболор

24. Арыз бергендиги жана ал каралып чыккандыгы үчүн, рационализатордук сунушту каттагандыгы жана анын катталгандыгы жөнүндө күбөлүк бергендиги үчүн, анын катталгандыгы жөнүндө маалыматтарды жарыялагандыгы үчүн, ошондой эле рационализатордук сунушту каттоого байланышкан башка юридикалык маанилүү иш-аракеттерди аткаргандыгы үчүн жыйындын өлчөмү, ошондой эле жыйым төлөөдөн бошотуунун же анын өлчөмүн азайтуунун негиздери Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

Караңыз:

Рационализатордук сунушту каттоо үчүн жыйымдар жөнүндө жобо (КР Өкмөтүнүн 2004-жылдын 27-апрелиндеги N 297 токтому менен бекитилди)

25. Рационализатордук ишмердикке байланышкан талаш-тартыштар соттук тартипте каралат.